

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Območna enota Novo mesto

STROKOVNE ZASNOVE
varstva kulturne dediščine za območje občine
ŠENTRUPERT

Vodja območne enote:
Danilo Breščak, univ. dipl. arheolog

Novo mesto, februar 2008

Skalickega ulica 1, p.p. 250, SI-8000 Novo mesto
telefon: +386 (0)7 393 15 40, telefaks: +386 (0)7 393 15 90
e-pošta: tajnistvo.nm@zvks.si
<http://www.zvks.si>

Registracija:1/32177/06, Matična številka: 1423215005
Standardna klasifikacija dejavnosti/šifra podrazreda: 92.522
Identifikacijska številka: SI45991413
Transakcijski račun: 01100-6030381005

Vsebina

1 UVOD	3
2 PRAVNE OSNOVE	4
2.1 ZAKONSKI IN PODZAKONSKI AKTI	4
2.2 DRUGE PRAVNO-FORMALNE PODLAGE	4
3 SPLOŠNA IZHODIŠČA	6
4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI	7
4.1 REŽIM ZA VAROVANJE ARHEOLOŠKE DEDIŠČINE	7
4.2 REŽIM ZA VAROVANJE STAVBNE DEDIŠČINE	8
4.3 REŽIM ZA VAROVANJE MEMORIALNE DEDIŠČINE.....	8
4.4 REŽIM ZA VAROVANJE NASELBINSKE DEDIŠČINE.....	9
4.5 REŽIM ZA VAROVANJE VRTNOARHITEKTURNE DEDIŠČINE.....	9
4.6 REŽIM ZA VAROVANJE DEDIŠČINSKE KULTURNE KRAJINE.....	10
4.7 REŽIM ZA VAROVANJE ZGODOVINSKE KRAJINE	10
4.8 REŽIM ZA POSEBNE TIPE DEDIŠČINE (TIP OSTALO)	10
4.9 VPLIVNO OBMOČJE	11
5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE	12

1 UVOD

Na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99, v nadaljevanju - ZVKD) mora pripravljavec pri sprejemanju aktov s področja urejanja prostora kot obvezno sestavino za presojo vplivov na nepremično dediščino, ki jih je v uresničevanju teh načrtov mogoče pričakovati, upoštevati strokovne zasnove za varstvo dediščine (v nadaljevanju – strokovne zasnove). Strokovne zasnove izdelata Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto (v nadaljevanju ZVKDS, OE Novo mesto), kot pristojna strokovna javna služba.

Za območje občine Šentrupert so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene naslednje strokovne zasnove:

- Strokovne podlage za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Trebnje (maj 2002).

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/02, 8/03 – popravek) ter Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS 33/07) za območje občine Šentrupert še ni bilo izdelanih posebnih smernic varstva kulturne dediščine za pripravo prostorskih planskih aktov.

Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so v času njihove priprave evidentirane kot kulturna dediščina. Ker pa se podatki o evidentirani kulturni dediščini spreminjajo (novi vpisi v register nepremične kulturne dediščine, spremembe vpisov, izbrisi itd.) se morajo spreminjati (dopolnjevati, ažurirati) tudi strokovne zasnove. To je pomembno tudi zato, ker kulturno-varstveni akti ne smejo biti v nasprotju s strokovno zasnovo varstva kulturne dediščine (41. člen ZVKD). Poleg tega je bilo območje občine Šentrupert je bilo v dosedanjih strokovnih zasnovah obravnavano v sklopu območja občine Trebnje.

Zaradi zgoraj navedenih razlogov je ZVKDS – OE Novo mesto, z namenom boljšega pregleda in jasnosti, za območje občine Šentrupert izdelal pričujoči čistopis strokovnih zasnov (na podlagi ZVKD 40. – 43. člen).

2 PRAVNE OSNOVE

2.1 Zakonski in podzakonski akti

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – uradno prečiščeno besedilo (ZUJIK-UPB1, Ur.l. RS, št. 77/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD, Ur.l. RS, št. 7/99)
- Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL, Ur.l. RS, št. 89/99, 107/99)
- Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02, št. 8/03 – popravek, 58/03-ZZK-1) s podzakonskimi akti
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS št. 33/07) s podzakonskimi akti
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo (ZGO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 102/04) s podzakonskimi akti
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 25/02)
- Sklep o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 46/97)

Sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe:

- Zakon o ratifikaciji Evropske kulturne konvencije št. 18 (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Protokol k Haaški konvenciji (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)
- Uredba o ratifikaciji Konvencije o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije št. 121 o varstvu evropskega arhitektonskega bogastva (Ur.l. RS, št. 7/93) – t.im. Granadska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t.im. Malteška konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK, Ur.l. RS, št. 19/03) – t.im. Krajinska konvencija

2.2 Druge pravno-formalne podlage

Državni prostorski akti:

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS, Ur.l. RS, št. 76/04)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (PRS, Ur.l. RS, št. 122/04)

Državni razglasitveni akti:

- Odlok o razglasitvi Cerkve sv. Ruperta v Šentrupertu na Dolenjskem za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)
- Odlok o spremembi odloka o razglasitvi Cerkve sv. Ruperta v Šentrupertu na Dolenjskem za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 129/03)

Občinski razglasitveni akti:

- Odlok o razglasitvi župnijske cerkve sv. Ruperta za kulturni spomenik (Uradni list RS, št. 33/97)
- Odlok o razglasitvi Hom - Livkove zidanice (EŠD 12861) za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 67/01)
- Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov na območju Krajevne skupnosti Šentrupert v Občini Trebnje za kulturne spomenike lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 127/03)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov na območju Krajevne skupnosti Šentrupert v Občini Trebnje za kulturne spomenike lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 58/04)

3 SPLOŠNA IZHODIŠČA

Celostno ohranjanje dediščine

Predstavlja smiselno porazdelitev nalog ohranjanja dediščine med različne državne organe in na lokalne skupnosti ter njihovo medsebojno sodelovanje. Državljeni, lastniki dediščine in drugi zainteresirani (društva, združenja, nevladne organizacije) so pomemben in enakopraven soudeleženec pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh odločanja. Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje tudi z instrumenti urejanja prostora. Različne dejavnosti in rabe, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi zaradi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

Načela, ki izhajajo iz zagotavljanja celostnega varstva dediščine, so:

- varstvo dediščine je treba vključiti med cilje prostorskega planiranja, od priprave razvojnih načrtov do izdajanja dovoljenj za posege;
- varstvo zahteva sodelovanje na vseh ravneh (med urbanisti, investitorji in konservatorji) ter vključevanje in obveščanje javnosti;
- varstvo dediščine ne vključuje le posameznih spomenikov, pač pa celotno človekovo okolje;
- varstvo vključuje ne samo najpomembnejše spomenike, ampak tudi tiste skromnejše stavbe, ki same po sebi nimajo lastnosti spomenika, a imajo izreden pomen v kontekstu celote naselja in kvalitetno oblikujejo njihov značaj;
- zagotoviti varstvo in prenovo objektov kulturne dediščine v prostoru na tak način, da ji zagotovimo ustrezno uporabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

Trajnostna raba

Ustrezen prostorski razvoj s svojimi prostorskimi rešitvami mora omogočati trajnostno rabo dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča degradacije dediščine ali celo izgube dediščinskih (spomeniških) lastnosti, ki se morajo ohranjati za sedanje in bodoče generacije. Dediščina je neobnovljiv vir, ki potrebuje za svoj obstoj aktivno (upo)rabo, vendar le do določenih meja.

Dediščina kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja

Vzdržen prostorski razvoj vključuje štiri vidike ali dimenzije vzdržnosti: ekonomsko, socialno, okoljsko in kulturno. Ohranjena dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja občine na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, kultura, okolje, itd.).

Dediščina kot razvojni dejavnik in prostorski potencial

Pri prostorskem načrtovanju je potrebno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, katerega mora občina izkoristiti za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja.

4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI

Varstvo in ohranitev kulturne dediščine je eden od osnovnih namenov in ciljev prostorskega načrtovanja. Z možnostmi, ki jih ima na razpolago, lahko preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Zahteve varstva kulturne dediščine se vključujejo v prostorsko načrtovanje tako, da se upoštevajo:

- varstveni režimi iz aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov,
- varstveni režimi za vso evidentirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje,
- presoje vplivov na kulturno dediščino.

V tem poglavju so splošni varstveni režimi posplošeni na tip dediščine (arheološka, stavbna, memorialna itd.). Iz priloženega pregleda enot nepremične kulture dediščine pa je razvidno, kateri tip varstvenih usmeritev oz. varstveni režim velja za posamezno enoto dediščine. Za posamezne (večje) enote lahko velja tudi več varstvenih režimov (npr. za območje določenega gradu lahko veljajo režimi za stavbno, vrtnoarhitekturno, arheološko dediščino, ipd.), saj je v preglednici tip varstvenega režima opredeljen po principu pretežnosti.

Splošni režim, ki velja za vse tipe dediščine:

- kulturna dediščina se načeloma varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje se tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine, z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov na dediščino;
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jih nosi;
- možno so tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Za kakršnekoli posege v enote kulturne dediščine - vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza (npr. barve) ali materialne substance dediščine (npr. novi materiali) - je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje (45. – 46. člen ZVKD, Ur. list RS, št. 7/99).

4.1 Režim za varovanje arheološke dediščine

Zlasti se varuje:

- zemljišča in zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi destruktivnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, iskanje najdb s strani nepooblaščenih ljudi itd.);
- prostorski in vsebinski kontekst arheološkega najdišča.

Arheološka dediščina so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobj, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo.

Osnovna izhodišča pri varovanju arheološke dediščine so:

- varovanje najpomembnejših arheoloških najdišč v obliki rezervatov oziroma prostorsko urejenih območij (prezentacija »in situ«);

- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine pri posegih v prostor z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam (geofizikalni, greoradarski terenski pregledi);
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov predhodnih arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti predhodno arheološko vrednotenje na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

4.2 Režim za varovanje stavbne dediščine

Zlasti se varuje:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substancia) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barvo, detajli itd.);
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);
- prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd).

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na:

- profano (podeželske, mestne in trške stavbe),
- sakralno (cerkve, kapelice, znamenja),
- sakralno-profano (samostani, župnišča).

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi, raziskovalnimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa za spomenik. Usmeritve smiselno veljajo tudi za določene oblike tehniške dediščine (območja, stavbe, skupine stavb, naprave itd.), ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.

4.3 Režim za varovanje memorialne dediščine

Zlasti se varuje:

- avtentičnost lokacije;
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico in vedute.

Memorialna dediščina prvenstveno obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spominska obeležja, spominske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe.

V memorialno dediščino se lahko posega z raziskovalnimi, vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.4 Režim za varovanje naselbinske dediščine

Zlasti se varuje:

- zgodovinski značaj naselja;
- naselbinsko zasnovo (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov);
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom;
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.);
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja;
- podobo naselja v prostoru (gabariti, oblike strešin, kritina);
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema itd.).

Praviloma je za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja. V naselbinsko dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.5 Režim za varovanje vrtnoarhitekturne dediščine

Zlasti se varuje:

- kompozicijo zasnove (oblika, struktura, velikost, poteze);
- kulturne sestavine (grajeni objekti, parkovna oprema, skulpture);
- naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (vegetacija, voda, relief itd.);
- funkcionalno zasnovo z navezavo na stavbno dediščino oz. stavbe in površine, ki so pomembne za delovanje celote;
- podobo v širšem prostoru z navezavo na okoliški prostor.

Pri drevoredih se zlasti varuje:

- oblikovno zasnovo drevoreda (dolžino, drevesne vrste, sadilno razdaljo, sistem zasajanja itd.);
- ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja;
- rastišče pred gradbenimi deli, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa;
- posamezna drevesa pred škodljivimi posegi vanje (obsekavanje, poškodbe itd.).

Vrtnoarhitekturna dediščina potrebuje stalno vzdrževanje, ki ga lahko vrši le primerno usposobljen izvajalec v soglasju s pristojno kulturnovarstveno službo.

4.6 Režim za varovanje dediščinske kulturne krajine

Zlasti se varuje:

- krajinsko zgradbo in prepoznavno prostorsko podobo (naravne in kulturne prvine);
- odprti prostor pred urbanizacijo;
- procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini (tradicionalno rabo);
- tipologijo krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva;
- način navezave na stavbno in naselbinsko dediščino oz. grajeno strukturo.

Kulturna krajina je po Zakonu o varstvu kulturne dediščine spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanja in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura itd.

4.7 Režim za varovanje zgodovinske krajine

Poleg alinej iz režima za varstvo dediščinske kulturne krajine se zlasti varuje:

- avtentična lokacija prizorišč;
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije;
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami;
- memoriala plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Zgodovinske krajine so kategorija, pri kateri so pomembne predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

4.8 Režim za posebne tipe dediščine (tip ostalo)

Zlasti se varuje:

- ohranjeno materialno substanco (vidno in podzemno);
- lokacijo in prostorsko pojavnost;
- vsebinski in prostorski kontekst navezave enote na okolico.

Pod tipološko oznako »ostalo« uvrščamo enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so:

- A vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.;
- B ruševine stavbne dediščine;
- C ruševine naselij (npr. opuščene kočevske vasi).

4.9 Vplivno območje

Za potrebe prostorskega načrtovanja se poleg objekta dediščine varuje tudi določena okolica varovane dediščine oz. njeno **vplivno območje**, t.j. območje, v katerem se presoja vpliv določenega posega na varovane lastnosti enote dediščine. Vplivno območje je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika. V njem pristojna kulturnovarstvena služba postavlja pogoje, pod katerimi je določen poseg možen ter določa način delovanja obstoječim rabam s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti, možnosti delovanja dediščine. Če tega ni mogoče zagotoviti, lahko služba ugotovi, da določen poseg ali raba v določenem vplivnem območju nista možna. V primeru načrtovanja bistvenih sprememb ali intenziviranja rabe, ki bi utegnile imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo samo materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice, se lahko območje vpliva na dediščino obravnava tudi izven zarisanih območij.

Varovanje enot kulturne dediščine v vplivnih območjih smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino, ki varujejo krajinsko zgradbo (naravne kot kulturne prvine), procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini, tipologijo krajinskih prvin ter način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe v najširši okolici oziroma vplivnem območju, ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in gospodarske osnove ter celovitosti. Drugo dediščino varujemo predvsem fizično, prostorsko pomembne in izpostavljene objekte pa tudi v njihovem vplivnem območju.

5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Legenda

EŠD		Evidenčna številka dediščine (EŠD) - za vpisane enote ali oznaka predloga za enote v postopku vpisa
Ime enote		Ime enote iz Registra kulturne dediščine (RKD)
Tip		Tip enote dediščine (po RKD)
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
Kat.		Kategorija varstvenega režima (po RKD)
	0	neznano
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
	3	dokumentarno (arhivsko) varstvo
	4	ostalo
SDP		Razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena (SDP)
	SDP	enota je razglašena za SDP
	valor	enota je valorizirana za SDP (seznam)
Opombe varstvo		Tip varstvenih usmeritev oziroma režima <i>Določen na osnovi tipa dediščine v RKD + dodatni režimi, če je zaradi lastnosti enote to potrebno (režimi so opisani v poglavju 4).</i>
Opombe status		Opomba glede statusa oz. stanja enote <i>Opombe glede vključitve v seznam oz. izključitve iz seznama.</i>
	degradirano	Enota je degradirana, v teku je izbris oz. sprememba kategorije režima v RKD.
	prost. nepomembno	Enota prostorsko ni pomembna.

**Seznam enot
nepremične kulturne dediščine**
(razvrščeno po EŠD)

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
1	729	Šentrupert na Dolenjskem - Vaško jedro	7	1	valor	naselbinska dediščina	
2	730	Šentrupert na Dolenjskem - Cerkev sv. Ruperta	3	1	SDP	stavbna dediščina	
3	810	Vesela Gora - Cerkev sv. Frančiška Ksaverija	3	1	valor	stavbna dediščina	
4	1281	Prelesje pri Šentrupertu - Jurgličev toplar	2	1		stavbna dediščina	
5	1306	Prelesje pri Šentrupertu - Steklasova domačija	2	1		stavbna dediščina	
6	1352	Šentrupert na Dolenjskem - Rakovniško znamenje	3	1		stavbna dediščina	
7	1360	Bistrica pri Mokronogu - Hiša Bistrica 8	2	1		stavbna dediščina	
8	2481	Zaloka - Cerkev sv. Neže	3	1		stavbna dediščina	
9	2482	Okrog pri Šentrupertu - Cerkev sv. Barbare	3	1	valor	stavbna dediščina	
10	2483	Viher - Cerkev sv. Duha	3	1	valor	stavbna dediščina	
11	2485	Gorenje Jesenice - Cerkev sv. Kancijana	3	1		stavbna dediščina	
12	2486	Vesela Gora - Kapela Žalostne Matere božje s križevim potom	3	1		stavbna dediščina	
13	7248	Slovenska vas pri Šentrupertu - Hiša Slovenska vas 11	2	1		stavbna dediščina	
14	7492	Šentrupert na Dolenjskem - Kamniti most	2	1		stavbna dediščina, ostalo	
15	7493	Trstenik pri Mirni - Kovačija Mandelj	2	1		stavbna dediščina	
16	7495	Dob v Mirnski dolini - Hruškov drevored	6	1		vrtnoarhitekturna dediščina, kulturna krajina	
17	7496	Brinje pri Šentrupertu - Gomilno grobišče Brezje	1	1		arheološka dediščina	
18	7497	Gorenje Jesenice - Gomila na Hribu	1	2		arheološka dediščina	
19	7498	Hom - Arheološko najdišče Jaršč	1	1		arheološka dediščina	
20	7499	Okrog pri Šentrupertu - Rugljeva zidanica	2	1		stavbna dediščina	
21	7500	Ravnik pri Šentrupertu - Gorevčeva kašča	2	1		stavbna dediščina	
22	7501	Ravnik pri Šentrupertu - Janežičev kozolec	2	1		stavbna dediščina	
23	7502	Ravnik pri Šentrupertu - Kamnarjev toplar	2	1		stavbna dediščina	
24	7503	Šentrupert na Dolenjskem - Spomenik NOB	5	1		memorialna dediščina	
25	7504	Vrh pri Šentrupertu - Gomila na Kremenu	1	2		arheološka dediščina	
26	7505	Stražberk - Ruševine gradu na griču Stari grad	1	1		arheološka dediščina, ostalo	
27	7506	Roženberk - Gomila v Žontovi hosti	1	2		arheološka dediščina	
28	7507	Roženberk - Arheološko najdišče Grac	1	2		arheološka dediščina	
29	7508	Gorenje Jesenice - Gomila na Delah	1	2		arheološka dediščina	
30	7509	Hom - Mežnarjev pod	2	1		stavbna dediščina	
31	7510	Hom - Hiša Hom 24	2	1		stavbna dediščina	
32	7511	Draga pri Šentrupertu - Kraševčev kozolec	2	1		stavbna dediščina	
33	7512	Dolenje Jesenice - Boltetov mlin	2	1		stavbna dediščina	
34	7513	Slovenska vas pri Šentrupertu - Rimski vodovod	1	2		arheološka dediščina	
35	7845	Vesela Gora - Barbova graščina	2	1		stavbna dediščina	

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
36	8078	Bistrica pri Mokronogu - Simončičev toplar	2	1	SDP	stavbna dediščina	
37	8106	Roženberk - Kregeljev mlin	2	1		stavbna dediščina	
38	8755	Škrljevo - Grad	2	1	valor	stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
39	9252	Šentrupert na Dolenjskem - Kapelica sv. Ruperta	3	2		stavbna dediščina	
40	9555	Bistrica pri Mokronogu - Kamniti most	2	1	valor	stavbna dediščina, ostalo	
41	9608	Šentrupert na Dolenjskem - Kapela sv. Križa	3	1		stavbna dediščina	
42	9678	Vesela Gora - Hiša Vesela Gora 11	2	2		stavbna dediščina	
43	12861	Hom - Livkova zidanica	2	1		stavbna dediščina	
44	12912	Trstenik pri Mirni - Lukov toplar	2	1	valor	stavbna dediščina	
45	13055	Hom - Hiša Hom 33	2	2		stavbna dediščina	
46	13056	Hom - Toplar na domačiji Hom 32	2	2		stavbna dediščina	
47	14100	Draga pri Šentrupertu - Hiša Draga 16	2	2		stavbna dediščina	
48	16363	Mali Cirk pri Šentjanžu - Možinovo znamenje	3	2		stavbna dediščina	
49	18183	Ravnik pri Šentrupertu - Staretova zidanica	2	2		stavbna dediščina	
50	18229	Šentrupert na Dolenjskem - Štamcarjev kozolec	2	2		stavbna dediščina	
51	18392	Ravnik pri Šentrupertu - Staretova kapelica	3	2		stavbna dediščina	
52	18393	Šentrupert na Dolenjskem - Kotarjev mlin	2	2		stavbna dediščina	
53	18394	Šentrupert na Dolenjskem - Prahova domačija	2	2		stavbna dediščina	
54	18395	Šentrupert na Dolenjskem - Kutnarjeva domačija	2	2		stavbna dediščina	
55	18396	Šentrupert na Dolenjskem - Klinčkova domačija	2	2		stavbna dediščina	
56	18397	Šentrupert na Dolenjskem - Jakličev toplar	2	2		stavbna dediščina	
57	18398	Šentrupert na Dolenjskem - Rupertova domačija	2	2		stavbna dediščina	
58	18399	Šentrupert na Dolenjskem - Jakijeva domačija	2	2		stavbna dediščina	
59	19505	Vesela Gora - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
60	20808	Dob v Mirnski dolini - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
61	20820	Šentrupert na Dolenjskem - Frelihova hiša	2	2		stavbna dediščina	
62	23732	Trstenik pri Mirni - Prazgodovinska gomila v Koški hosti	1	2		arheološka dediščina	
63	25604	Okrog pri Šentrupertu - Bobnarjeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
64	25605	Ravnik pri Šentrupertu - Koščeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
65	25606	Zaloka - Hlebčev toplar	2	2		stavbna dediščina	
66	25608	Ravnik pri Šentrupertu - Janežičeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
67	25609	Ravnik pri Šentrupertu - Končinova zidanica	2	2		stavbna dediščina	

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
68	25942	Hom - Domačija Hom 10	2	2		stavbna dediščina	
69	25944	Hom - Korenova kašča	2	2		stavbna dediščina	
70	25947	Dolenje Jesenice - Popilarjev toplar	2	2		stavbna dediščina	
71	25948	Vesela Gora - Domačija Vesela Gora 8	2	2		stavbna dediščina	
72	25951	Rakovnik pri Šentrupertu - Franckov toplar	2	2		stavbna dediščina	
73	25952	Rakovnik pri Šentrupertu - Antonov toplar	2	2		stavbna dediščina	
74	26502	Škrljevo - Gomilno grobišče Rovnice	1	2		arheološka dediščina	
75	26520	Rakovnik pri Šentrupertu - Zatlerjev toplar	2	2		stavbna dediščina	
76	26523	Rakovnik pri Šentrupertu - Domačija Rakovnik pri Šentrupertu 2	2	2		stavbna dediščina	
77	26527	Gorenje Jesenice - Toplar na domačiji Gorenje Jesenice 12	2	2		stavbna dediščina	
78	26528	Gorenje Jesenice - Berdikov toplar	2	2		stavbna dediščina	
79	27195	Hrastovica - Kamniti most	2	2		stavbna dediščina, ostalo	
80	27244	Vesela Gora - Gradišče Brinje	1	2		arheološka dediščina	
81	700203	Ravnik - Štrukljeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
82	740480	Hrastno - Peterlinov hram na Selih	2	2		stavbna dediščina	

**Seznam enot
nepremične kulturne dediščine**
(razvrščeno po imenu enote)

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
1	1360	Bistrica pri Mokronogu - Hiša Bistrica 8	2	1		stavbna dediščina	
2	9555	Bistrica pri Mokronogu - Kamniti most	2	1	valor	stavbna dediščina, ostalo	
3	8078	Bistrica pri Mokronogu - Simončičev toplar	2	1	SDP	stavbna dediščina	
4	7496	Brinje pri Šentrupertu - Gomilno grobišče Brezje	1	1		arheološka dediščina	
5	7495	Dob v Mirnski dolini - Hruškov drevored	6	1		vrtnoarhitekturna dediščina, kulturna krajina	
6	20808	Dob v Mirnski dolini - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
7	7512	Dolenje Jesenice - Boltetov mlin	2	1		stavbna dediščina	
8	25947	Dolenje Jesenice - Popilarjev toplar	2	2		stavbna dediščina	
9	14100	Draga pri Šentrupertu - Hiša Draga 16	2	2		stavbna dediščina	
10	7511	Draga pri Šentrupertu - Kraševčev kozolec	2	1		stavbna dediščina	
11	26528	Gorenje Jesenice - Berdikov toplar	2	2		stavbna dediščina	
12	2485	Gorenje Jesenice - Cerkev sv. Kancijana	3	1		stavbna dediščina	
13	7508	Gorenje Jesenice - Gomila na Delah	1	2		arheološka dediščina	
14	7497	Gorenje Jesenice - Gomila na Hribu	1	2		arheološka dediščina	
15	26527	Gorenje Jesenice - Toplar na domačiji Gorenje Jesenice 12	2	2		stavbna dediščina	
16	7498	Hom - Arheološko najdišče Jaršč	1	1		arheološka dediščina	
17	25942	Hom - Domačija Hom 10	2	2		stavbna dediščina	
18	7510	Hom - Hiša Hom 24	2	1		stavbna dediščina	
19	13055	Hom - Hiša Hom 33	2	2		stavbna dediščina	
20	25944	Hom - Korenova kašča	2	2		stavbna dediščina	
21	12861	Hom - Livkova zidanica	2	1		stavbna dediščina	
22	7509	Hom - Mežnarjev pod	2	1		stavbna dediščina	
23	13056	Hom - Toplar na domačiji Hom 32	2	2		stavbna dediščina	
24	740480	Hrastno - Peterlinov hram na Selih	2	2		stavbna dediščina	
25	27195	Hrastovica - Kamniti most	2	2		stavbna dediščina, ostalo	
26	16363	Mali Cirk pri Šentjanžu - Možinovo znamenje	3	2		stavbna dediščina	
27	25604	Okrog pri Šentrupertu - Bobnarjeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
28	2482	Okrog pri Šentrupertu - Cerkev sv. Barbare	3	1	valor	stavbna dediščina	
29	7499	Okrog pri Šentrupertu - Rugljeva zidanica	2	1		stavbna dediščina	
30	1281	Prelesje pri Šentrupertu - Jurgličev toplar	2	1		stavbna dediščina	
31	1306	Prelesje pri Šentrupertu - Steklasova domačija	2	1		stavbna dediščina	
32	25952	Rakovnik pri Šentrupertu - Antonov toplar	2	2		stavbna dediščina	
33	26523	Rakovnik pri Šentrupertu - Domačija Rakovnik pri Šentrupertu 2	2	2		stavbna dediščina	
34	25951	Rakovnik pri Šentrupertu - Franckov toplar	2	2		stavbna dediščina	
35	26520	Rakovnik pri Šentrupertu - Zatlerjev toplar	2	2		stavbna dediščina	
36	700203	Ravnik - Štrukljeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
37	7500	Ravnik pri Šentrupertu - Gorevčeva kašča	2	1		stavbna dediščina	
38	7501	Ravnik pri Šentrupertu - Janežičev kozolec	2	1		stavbna dediščina	
39	25608	Ravnik pri Šentrupertu - Janežičeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
40	7502	Ravnik pri Šentrupertu - Kamnarjev toplar	2	1		stavbna dediščina	
41	25609	Ravnik pri Šentrupertu - Končinova zidanica	2	2		stavbna dediščina	
42	25605	Ravnik pri Šentrupertu - Koščeva zidanica	2	2		stavbna dediščina	
43	18392	Ravnik pri Šentrupertu - Staretova kapelica	3	2		stavbna dediščina	
44	18183	Ravnik pri Šentrupertu - Staretova zidanica	2	2		stavbna dediščina	
45	7507	Roženberk - Arheološko najdišče Grac	1	2		arheološka dediščina	
46	7506	Roženberk - Gomila v Žontovi hosti	1	2		arheološka dediščina	
47	8106	Roženberk - Kregeljev mlin	2	1		stavbna dediščina	
48	7248	Slovenska vas pri Šentrupertu - Hiša Slovenska vas 11	2	1		stavbna dediščina	
49	7513	Slovenska vas pri Šentrupertu - Rimski vodovod	1	2		arheološka dediščina	
50	7505	Stražberk - Ruševine gradu na griču Stari grad	1	1		arheološka dediščina, ostalo	
51	730	Šentrupert na Dolenjskem - Cerkev sv. Ruperta	3	1	SDP	stavbna dediščina	
52	20820	Šentrupert na Dolenjskem - Frelihova hiša	2	2		stavbna dediščina	
53	18399	Šentrupert na Dolenjskem - Jakijeva domačija	2	2		stavbna dediščina	
54	18397	Šentrupert na Dolenjskem - Jakličev toplar	2	2		stavbna dediščina	
55	7492	Šentrupert na Dolenjskem - Kamniti most	2	1		stavbna dediščina, ostalo	
56	9608	Šentrupert na Dolenjskem - Kapela sv. Križa	3	1		stavbna dediščina	
57	9252	Šentrupert na Dolenjskem - Kapelica sv. Ruperta	3	2		stavbna dediščina	
58	18396	Šentrupert na Dolenjskem - Klinčkova domačija	2	2		stavbna dediščina	
59	18393	Šentrupert na Dolenjskem - Kotarjev mlin	2	2		stavbna dediščina	
60	18395	Šentrupert na Dolenjskem - Kutnarjeva domačija	2	2		stavbna dediščina	
61	18394	Šentrupert na Dolenjskem - Prahova domačija	2	2		stavbna dediščina	
62	1352	Šentrupert na Dolenjskem - Rakovniško znamenje	3	1		stavbna dediščina	
63	18398	Šentrupert na Dolenjskem - Rupertova domačija	2	2		stavbna dediščina	
64	7503	Šentrupert na Dolenjskem - Spomenik NOB	5	1		memorialna dediščina	
65	18229	Šentrupert na Dolenjskem - Štamcarjev kozolec	2	2		stavbna dediščina	
66	729	Šentrupert na Dolenjskem - Vaško jedro	7	1	valor	naselbinska dediščina	
67	26502	Škrljevo - Gomilno grobišče Rovnice	1	2		arheološka dediščina	

	EŠD	Ime enote	Tip	Kat.	SDP	Opombe varstvo	Opombe status
68	8755	Škrljevo - Grad	2	1	valor	stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
69	7493	Trstenik pri Mirni - Kovačija Mandelj	2	1		stavbna dediščina	
70	12912	Trstenik pri Mirni - Lukov toplar	2	1	valor	stavbna dediščina	
71	23732	Trstenik pri Mirni - Prazgodovinska gomila v Koški hosti	1	2		arheološka dediščina	
72	7845	Vesela Gora - Barbova graščina	2	1		stavbna dediščina	
73	810	Vesela Gora - Cerkev sv. Frančiška Ksaverija	3	1	valor	stavbna dediščina	
74	25948	Vesela Gora - Domačija Vesela Gora 8	2	2		stavbna dediščina	
75	27244	Vesela Gora - Gradišče Brinje	1	2		arheološka dediščina	
76	9678	Vesela Gora - Hiša Vesela Gora 11	2	2		stavbna dediščina	
77	2486	Vesela Gora - Kapela Žalostne Matere božje s križevim potom	3	1		stavbna dediščina	
78	19505	Vesela Gora - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
79	2483	Viher - Cerkev sv. Duha	3	1	valor	stavbna dediščina	
80	7504	Vrh pri Šentrupertu - Gomila na Kremenu	1	2		arheološka dediščina	
81	2481	Zaloka - Cerkev sv. Neže	3	1		stavbna dediščina	
82	25606	Zaloka - Hlebčev toplar	2	2		stavbna dediščina	